

ת"פ 31913/06/13 - מדינת ישראל נגד א א

בתי המשפט

בית משפט השלום קריית גת

ת"פ 31913-06-13
14 מאי 2014

בפני: כב' השופטת בכירה רובין לביא

בעניין: מדינת ישראל

נ ג ד

א א

המאשימה

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד - ענבל אביב

הנאשם - בעצמו ובא כוחו עו"ד - מיכה גבאי

ק. מבחן איתמר כהן

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

מדובר בעבירות חמורות בהן הנאשם הודה, אולם נתקבל תסקיר ובו המלצה להימנע מהרשעה ולהסתפק בפיצוי למתלוננים, צו מבחן וצו של"צ, שכן הנאשם, למרות קשייו, הצליח להשתלב בשירות הצבאי, הוא מעונין להיות קצין, והם סבורים שאם יורשע יהיה בכך לפגוע בדימויו העצמי. שירות המבחן סבורים כי יציבות בשירות הצבאי תגביר את סיכויו להשתלב בעתיד בתעסוקה יציבה. כמו כן, קצין המבחן הסביר כי דווקא בשל נסיבות חייו המורכבות והקשות, יש לחזק את דימויו העצמי ולא לפגוע בו, שכן היציבות תחזק את יכולתו להתמודד במצבי קונפליקט ותסייע לצמצם סיכון להישנות התנהגות פוגענית בעתיד.

מדובר בבגיר-צעיר, שעבר העבירות בהיותו בן 18 וחודשיים. גם כיום הוא בקבוצת הבגירים-הצעירים, חייל בתחילת דרכו. הבעייתיות הקיימת הינה לא בעתירת התביעה למאסר, אלא בכך שהודה, בין היתר, בעבירה של הכשלת שוטר, שדינה מאסר חובה של שבועיים, דהיינו, יש מקום לכאורה להרשיעו. הסניגור מבקש לכן דחיה כדי לשוחח עם עו"ד דורית גרינברג אודות אפשרות להמר העבירה של הכשלת שוטר בעבירה של הפרעה לעובד ציבור שאיננה מחייבת מאסר.

בנסיבות אלה, אין צורך בקבלת תסקיר משלים, אולם ידחה להמשך טיעונים לעונש ליום 10.6.14 שעה 9:30.

הנאשם מוזהר בחובת התיצבות, שאם לא כן, יוצא צו להבאתו ויהיה בכך הפרה של תנאי שחרור, על המשתמע.

ניתנה והודעה היום י"ד אייר תשע"ד, 14/05/2014 במעמד הנוכחים.

רובין לביא, שופטת בכירה

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

כתב אישום יתוקן, במקום עבירה של הכשלת שוטר, הודאה תתיחס להפרעה לעובד ציבור.

כתב האישום המתוקן יסרק.

ניתנה והודעה היום י"ד אייר תשע"ד, 14/05/2014 במעמד הנוכחים.

רובין לביא, שופטת בכירה

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

הנאשם הודה במסגרת הסדר טיעון שכלל תיקון מהותי בכתב האישום, בכך שב- 14.6.13 בשעה 20:00, שמע א צ צעקות מביתה של סבתו של הנאשם שהיא שכנה שלו, לכן ניגש לראות מה גורם לצעקות והבחין בנאשם ובאחיו הצעיר ממנו מתווכחים . הוא פנה אליהם ואמר שהם אורחים ויהיו בשקט ובתגובה איימו עליו בכך שאמרו לו, בן זונה, אני אחתוך אותך, מה אתה מסתכל פה, אחתוך לך את הראש, בעקבות זאת נכנס המתלונן א לחצר וסגר את השער.

עמוד 2

אולם, הם הגיעו למקום, ניסו לפתוח בכח את השער, מחדש שישברו אותו, המתלונן פתח להם את השער. בשלב הזה אחזו השניים בצווארו של המתלונן וחנקו אותו והיכו בו וגרמו לו אדמומית בפנים ושריטות ביד שמאל וגם אמם נא הניפה ידיים לעברו ובשלב הזה המתלונן אחז בידה כדי למנוע תקיפתו.

בשלב הזה בתו של המתלונן, א, יצאה מהדירה והחלה לצעוק עליהם והמתלונן נכנס לחצר וסגר את השער. בהמשך איימו הנאשם ואחיו על המתלונן ובתו בכך שאמרו "אם לא תכנסו הביתה, נהרוג אתכם". לאחר מכן האח הקטין תקף את הבת בכך שתפס בשער ראשה. בשלב זה מכשיר הטלפון שלה נפל והמסך נשבר ואמם של השניים איימה על המתלונן והמתלוננת באומרה להם שזה היום האחרון שלהם. בהמשך הגיעו למקום שוטרים שהוזעקו על ידי המתלונן, אך הנאשם והקטין הפריעו לעובדי הציבור, בכך שלא שיתפו איתם פעולה והנאשם אף נתן מכת אגרוף לרכב המשטרה. כל זאת בהיותו בגילופין.

אין ספק שמדובר במעשים בריונים של ממש, מעשים מכוערים, שלא היה להם כל מקום, שהרי מדובר בשכן של סבתם שיצא מלכתחילה רק כדי לברר מדוע ישנם צעקות במקום.

התביעה עתרה להרשעתו ולמאסר בפועל ורכיבים נלווים.

נתקבלו שני תסקירים. בתסקיר הראשון צוין כי הוא למד בצעירותו בכפר הנוער קדמה. הוא עצמו יליד דרום אפריקה, משרת בשירות חובה כטכנאי מערכות קרקע בחיל האוויר. הוא נולד ביוהנסבורג, עלה ארצה בשנת 2000, בגיל 5, סבל מקשיי קליטה, בעיקר בבית הספר. אולם מגיל צעיר נטה להתפרצויות ולהתנהגות חריגה. בתום לימודיו היסודיים התקשה להסתגל חברתית בתיכון ועבר לפנימיה טיפולית ובהמשך לכפר הנוער קדמה. כפי הנראה סבל מקשיי קשב וריכוז וטופל תרופתית ולמרות זאת השלים 12 שנות לימוד בלימודי נגרות, ולפני חצי שנה התגייס לצבא כחייל מקא"מ, ומשרת בחיל האוויר ולפי חוות דעת מפקדיו, נקלט בצורה טובה, חייל ממושמע, המבצע עליו כראוי, רציני, מעוניין להצליח וכיום נמצא בקשר מעקבי עם קצין בריאות הנפש ביחידה.

מדובר במי שהתקשה מבחינה חברתית ונוצל על ידי חבריו. בהמשך קשר קשר עם חברה שולית שנהגה באלימות. הוא חווה השפלות שהותירו בו משקעים רבי עוצמה. הוא מופנם והוא התקשה להיפתח בפני שירות המבחן.

הנאשם שולל שימוש בסמים או באלכוהול וכי המקרה הספציפי הזה היה אירוע בודד שבו שתי לשוכרה. לדבריו, היתה מסיבת יום הולדת בבית סבתו ואז צרך אלכוהול עם אחרים והתפתח ויכוח בינו לבין אחיו הצעיר שהגיע לכדי צעקות ואז התפתח עימות עם המתלונן השכן, לדבריו, בגלל ששתי איבד שליטה. כפי הנראה הוא מגיב בעוצמות קשות מתוך צורך להגן על עצמו ובשל רגישות שפיתח ותגובות אימפולסיביות. תחילה נטה להטיל האחריות על האלכוהול, על השכן, אך בהמשך הצליח להכיר כי יש לו נטיה להפנים רגשות של כעס ותסכול ואז הם מתפרצים. הוא הביע חרטה וצער ונכונות להיפגש עם המתלוננים ולהתנצל.

הנאשם תיאר כיצד מעת הפסקת הטפול התרופתי מתקשה לווסת רגשות ובמצבי לחץ מגיב באלימות מילולית, אך טוען שמנסה להימנע מאלימות פיזית.

הם התרשמו מצעיר בעל יכולות תקינות, אך הדימוי העצמי והבטחון העצמי שלו נמוכים והוא מתקשה לבטא עצמו וצרכיו. הוריו עבדו שעות ארוכות ונעדרו מחייו והתקשו להציב לו גבולות.

בנסיבות אלה, לאור תפקודו התקין במסגרת הצבאית והקשר שיצר עם גורמי טיפול בצבא, שירות המבחן ממליצים על

צו מבחן מעקבי. כמו כן, בדקו אפשרות של צדק מאחה עם הנפגעים שסירבו. כמו כן, המליצו על צו של"צ בהיקף של 200 שעות ופיצוי למתלוננים יחד עם המלצה להימנע מהרשעה. הדיון נדחה כדי שישולב בהליך של גישור פוגע נפגע, אך המתלוננת סירבה בתוקף לעסוק בנושא בכל דרך שהיא ואביה אדם מבוגר שלא דובר עברית. כמו כן, הוא שולב בקבוצה קצרת מועד העוסקת בתכנים של הכרות והתבוננות עצמית, בדגש על העבירה ומפגש ראשוני עם תכנים טיפולים. הוא הגיע באופן רציף, אך תפקודו היה מצומצם והוא התקשה לקחת חלק וליצור קשר עם יתר החברים.

כפי הנראה מדובר באחת מהסימפטומים ליצור קשר בינאישי ולבטא עצמו. מדובר במי שהתקשה להסתגל למסגרות, אך כיום במהלך השירות הצבאי חלה התייחסות בתפקוד שלו. הם מעריכים שקיימים גורמי סיכון להישנות התנהגות תוקפנית בעתיד ומעריכים כי התערבות טפולית על ידם בשלב זה רק תעצים את חווית האיום ורק תקשה על יכולתו להפיק תועלת מהטיפול. הם סבורים שצו מבחן שתכליתו לעקוב אחר תפקודו ולחזק היציבות שהשיג עד כה, אינו מענה מתאים בשלב זה. כמו כן, ממליצים על עונש חינוכי של של"צ כמסר הרתעתי מוחשי ושיקומי ופיצוי למתלוננים. בנוסף לאמור, בשל גילו הצעיר, הצורך לחזק את דימויו העצמי ולהימנע מפגיעה בו ממליצים שלא להרשיעו.

התביעה כאמור עומדת על עתירתה להרשעתו ולהטיל עליו מאסר ולו בעבודות שירות בשל חומרת העבירות.

התובעת מפנה לרע"פ 7734/12, טימור מגידוב נ' מדינת ישראל, שם נדון בגין תקיפה הגורמת חבלה של ממש במכת אגרוף בפנים ובהמשך נטל בקבוק שתיה והיכה בו עם הבקבוק בראשו. בהמשך חבט בו מספר פעמים ברצף עם חפץ כלשהו, חלקם בעת ששכב על הרצפה חבול וחסר אונים וכתוצאה נגרמו לו חבלות ונזקק לטיפול בבית חולים. הוא היה נעדר עבר פלילי, אך מוכר לשירות המבחן בשל עברו התעסוקתי. הוא קיבל אחריות, חש בושה וחרטה והביע נכונות להשתלב בהליך טפולי, אך התרשמו שזה בא על רקע רצונו להטיב את מצבו המשפטי, בעוד בפועל בולט פער בין הצהרותיו המילוליות למוטיבציה שמגלה והמליצו על עונש קונקרטי מרתיע מציב גבולות ועם מאסר שירוצה בעבודות שירות. בית משפט עמד על חומרת ואכזריות המעשים והתקשה לראות בכך טעות רגעית ולמרות כל האמור, הטיל עליו 11 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס, פיצוי לשני המתלוננים.

הערעור נדחה וגם בבקשה לבית משפט עליון (כב' השופט שוהם). כב' השופט שוהם מצטט את כב' השופט ג'ובראן כי יש להשיב מלחמה כנגד הנוטלים חירות לפעול באלימות כלפיה זול.

באשר להלכה באילו מקרים ניתן להימנע מהרשעה:

בע"פ 2513/96 **מדינת ישראל נ' שמש**, (פ"ד נ(3) 682) פסק בית המשפט העליון בעמ' 683 כי:

"שורת הדין מחייבת כי מי שהובא לדין ונמצא אשם, יורשע בעבירות שיוחסו לו. זהו הכלל. הסמכות הנתונה לבית המשפט להסתפק במבחן מבלי להרשיעו בדין, יפה למקרים מיוחדים ויוצאי דופן. שימוש בסמכות הזאת כאשר אין צידוק ממשי להימנע מהרשעה מפר את הכלל. בכך נפגעת גם שורת השוויון לפני החוק".

על הלכה זו חזר בית המשפט העליון, מפי כבוד השופטת א' פרוקצ'יה, בע"פ 2669/00 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (פ"ד נד(3) 685, 689):

ההמנעות מן ההרשעה הופכת, כמובן, באופן תיאורטי לקשה יותר ככל שהעבירה חמורה יותר ... כאשר מדובר בשורה של עבירות חמורות ... הופך עניין התחליף לענישה המצויה, לנושא קשה עוד יותר ליישום". [בר"ע 432/85, רומנו נ' מד"י, (תק-על 85 (3) 737)].

בבואו לשקול את האפשרות של הימנעות מהרשעה, מצווה בית המשפט לשקול גם את הצורך בהרתעה אפקטיבית של עבריינים אחרים, ואת האינטרס הציבורי (ע"פ 2083/96 הנ"ל בענין כתב (פד"י נ"ב (3) 337, 341); ע"פ 2669/00 הנ"ל בענין פלוני; ע"פ (מחוזי ת"א) 1134/94 הנ"ל, וע"פ 1356/94 מדינת ישראל נ' ג'ורג' (לא פורסם)).

בעבירות חמורות, חייב בית המשפט "להטביע חותם פליליות" על ידי הרשעת נאשם, שאם לא כן עלול הוא להעביר מסר הפוך מן המתחייב, כאילו מדובר בעבירה שהיא "נסלחת" [ע"פ 419/92 מדינת ישראל נ' כהן, (פ"ד מז(3) 821, 835)].

המשנה לנשיא, כבוד השופט ש' לוי, פרט בהלכת כתב (ע"פ 2083/96 הנ"ל), קווים מנחים, שאינם ממצים, להימנעות מהרשעה, ככל שמדובר בהיבט השיקומי של הנאשם, ואלו הם:

(א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם;

(ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה;

(ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד;

(ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים;

(ה) הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות;

(ו) האם ביצוע העבירה על-ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית?

(ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם נוטל הוא אחריות לביצועה; האם הוא מתחרט עליה;

(ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם;

(ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם. (שם, בעמ' 334).

במקרה שבפני מדובר ללא ספק במשמעות של הרשעה על דימוי העצמי של הנאשם והשפעה על הרשעה על תחומי פעילותו השונים. יחסו של הנאשם, נטילת האחריות והחרטה, העובדה שעברו נקי ולכן מדובר במעידה חד פעמית. דהיינו, קיימים שיקולים שונים גם על פי הלכת כתב, שמאפשרים הימנעות מהרשעה וזאת בניגוד לטענות התובעת.

בנוסף לאמור, הנאשם עבר העבירה בהיותו בן 18 וחודשיים ושותפו לעבירה אחיו הצעיר, היה בן 17.

בית משפט עליון בע"פ 7781/12 בעניינו של **פלוני נ' מדינת ישראל**, מיום 3.6.13. התייחס להשפעת הגיל על מדיניות הענישה. המחוקק התייחס לקבוצת בגירים צעירים בכך שקבע חובה לערוך תסקיר בטרם גזירת עונש מאסר על נאשם שטרם מלאו לו 21 וחוק הנוער קובע חובת מאסר במעון סגור שהוא בעל מאפיינים טיפוליים שיקומיים ובה ניתן לרצות מאסר עד גיל 20. בתיקון 113 סעיף 40 יא' (1) לחוק העונשין קובע כי יש להתחשב, בין היתר, בקביעת העונש בגילו של הנאשם. מדובר בכללים הבנויים במתכונת מדורגת עד גיל 12, שאין בה אחריות פלילית, מגיל 12 - 18 אף שיש בה אחריות פלילית, מדובר בקטין ולכן יש מסגרת דיונית מיוחדת ותפיסה שיקומית. מעל גיל 18 המסגרת היא רגילה ללא תלות בגיל, אך יש ליתן משקל לגיל במסגרת העונש, ענין הנתון לשיקול דעת השופט.

בית המשפט התייחס לכך שקבוצת הבגירים הצעירים מהווה חלק משמעותי ביותר מכלל הנאשמים, מעל 20 אחוז מסך המורשעים. לגבי גילאי 19 - 24 פי שניים מעל המספר הכללי באוכלוסיה, בעיקר לגבי אלו שנמצאים בטווח הגילאים שבין 17 ל-19. בית המשפט מתייחס לשיקולי התפתחות ובגרות והמחקרים המראים כי גיל 18 אינו מהווה נקודת מפנה מוחלטת מקטניות לבגרות, בעיקר נוכח שינויים חברתיים בעשורים האחרונים שהובילו להארכת תקופת ההתבגרות ולחירות מוגבלת של אדם צעיר המובילה צעירים להיקלע לנסיבות ללא בגרות נפשית המאפשרת התמודדות עמן.

יש מחקרים שהראו כי המניעים לביצוע העבירות בקבוצה זו דומים למניעים של קטנים, כולל לחץ חברתי והתחברות לקבוצות עברייניות. כמו כן, יש להליך ההתפתחות משמעותי קוגניטיבי נורופסיכולוגי. מחקרים מהם עולה שטווח של הגבול בין קטניות לבגרות, כגון, שהמוח ממשיך להתפתח בהתייחס להפעלת שיקול דעת ושליטה בדחפים עד גיל 25 וחוויות אופייניות מהוות זרז להתפתחות קליפת המוח האחראי על התהליך הקוגניטיבי - התנהגותי, וכן מחקרים שקבעו כי הנטייה לקחת סיכונים ולפעול בקלות דעת ופזיזות אופיינית במיוחד בקבוצה זו. כמו כן, יש התייחסות להשפעה של מאסר על קבוצת גיל זו, שיקול בלתי נפרד משיקולי ההתפתחות שכן הקושי בנשיאת מאסר נובע בעיקר ממאפיינים התפתחותיים קוגניטיביים של הקטנים ויש קווי השקה רבים בין קטנים לבין בגירים - צעירים, המובילים למסקנה שיש לבחון השפעת המאסר גם על בגירים הצעירים תוך התחשבות בגילם. הנזק הפסיכולוגי שגורם מאסר על בגירים-צעירים חמור מהשפעתו על בגירים מעל גיל 25 ודומה בהרבה להשפעה על קטנים. כמו כן, פוגע בסיכוי של הבגיר- הצעיר להמשיך בתהליך ההתבגרות ומקבע דפוסים פסיכולוגיים -קוגניטיביים.

באשר לשיקולי שיקום, עד גיל 21 מדובר במטרה העיקרית של התסקיר וזאת בטרם יגזר דינו של בגיר -צעיר למאסר. יש להעניק משקל נכבד לפוטנציאל השיקומי העולה מהתסקיר, שכן שיקולים אלה מקבלים משנה תוקף ככל שגילו קרוב לגיל הקטניות ופרוסים כל חייו לפניו. מבלי לקבוע יתדות צוין כי נראה שלקבוצה זו יש ליחס משקל גבוה יותר, בדומה לקטנים, להמלצה של שירות המבחן לשלב הנאשם במסגרת שיקומית, אף שהשיקולים אינדיווידואליים ולעיתים יש לבכר שיקולי הרתעה וגמול על שיקולי שיקום. מדובר במדיניות שאומצה במדינות רבות: ארה"ב, גרמניה, שוודיה, אוסטרליה פינלנד ושווייץ. יש מחקרים שראו כי קיים קשר סיבתי שלילי על פיו מאסר ראשון לא רק שאינו מרתיע, אלא בסבירות גבוהה מביא למאסרים נוספים ולרצידיביזם.

ואם בכך לא די, אחיו השותף לעבירות, הועמד לדין בבית משפט לנוער, וקיימת המלצה של שירות המבחן לסיום התיק ללא הרשעה, ללא ענישה ובמסגרת טיפולית בלבד. בשל פער הגילים העמדה העונשית של התביעה תביא להפליה בלתי מידתית.

אמנם כאמור מדובר בעבירות מכוערות שיש למגרם, אולם במקרה שבפני מצאתי להעדיף את האינטרסים האישיים כפי

שפורטו של הנאשם ולהימנע מהרשעתו.

ניתנה והודעה היום י"ד אייר תשע"ד, 14/05/2014 במעמד הנוכחים.

רובין לביא, שופטת בכירה

החלטה

בהמשך למצוין לעיל, ולאחר שהומצא לי סיכום ראיון ממפקדו של הנאשם, ממנו עולה כי הנאשם נקלט בצורה טובה מאוד, חייל ממושמע, מבצע המוטל עליו כראוי, מראה רצינות ורצון להצליח ולאחר ששמעתי כי הנאשם מעוניין להמשיך בשירות הצבאי ואף להגיע לקורס קצינים, אני מאמצת את המלצת שירות המבחן ומטילה הרכיבים כמפורט.

1. צו מבחן למשך שנה. במהלך תקופה זו ימשיך בהליך הטפולי במסגרת הצבאית וימצא במעקב של שירות המבחן. עליו לעמוד בכל התנאים שיוצבו על ידי שירות המבחן, אך מוסבר לו שאי עמידה בצו המבחן תקים עילה להפקיע הצו, להרשיעו ולשוב לגזור דינו, גם למאסר.
2. פיצוי לכל אחד מהמתלוננים בסך של 400 ₪ לע.ת. 2 המתלוננת ו- 600 ₪ לע.ת. 1 המתלונן, סה"כ 1000 ₪
הפיצוי ישולם ב- 5 תשלומים שווים ורצופים החל מה- 10.8.14.
אם לא ת/ישלם אחד מן התשלומים במועדם יעמוד כל הסכום לפרעון מיידי.
3. הנאשם/ת/יחתום על התחייבות בסך 4000 ₪ להימנע מביצוע העבירה/ות בה/ן הודה במשך שנה מהיום.
אם לא ת/יחתום על ההתחייבות, ת/יאסר למשך 60 ימים.

4. אני מטילה על הנאשמת לבצע 200 שעות שירות לתועלת הציבור במתנ"ס קהילתי על שם אדית פולק קרית גת, בהיקף שלא יפחת מ- 5 ש"ש בפיקוח שירות המבחן.

במידה ויש צורך בשינוי מקום ההשמה, שירות המבחן יעשה כן וידווח על כך לביהמ"ש.

מוסבר לנאשמת כי אם לא ת/יבצע עבודות השל"צ במלואן, ניתן יהיה להפקיע הצו, להרשיעו, ולשוב ולגזור את דינו/ה לרכיבי ענישה נוספים.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.

ניתנה והודעה היום י"ד אייר תשע"ד, 14/05/2014 במעמד הנוכחים.

רובין לביא, שופטת בכירה